

چالش‌ها و اولویت‌های مجلس یازدهم

مقدمه

مجلس دهم به‌رغم همه‌ی قوت‌ها و ضعف‌ها، بالاخره به کار خود پایان داد و مجلس یازدهم کار خود را شروع کرد. در این شرایط، بررسی چالش‌ها و اولویت‌های مجلس یازدهم اهمیت بسیاری دارد؛ آن‌هم در وضعیتی که کشور با مشکلاتی همچون بیماری کرونا و معضلات اقتصادی نشأت گرفته از آن، گرانی، تحریم‌ها و... مواجه است و انتظار می‌رود مجلسی‌ها برای عبور از این تنگناها و مشکلات فکری کنند.

آنچه در این میان بر اهمیت و ضرورت این بحث می‌افزاید، نقشی است که مجلس یازدهم می‌تواند در آینده‌ی جریان انقلابی داشته باشد؛ به این ترتیب که اگر این مجلس هم‌صدا و کارآمد باشد، می‌تواند زمینه‌ساز حضور نیروهای انقلابی در قوه مجریه و شوراها باشد و در غیر این صورت، زمینه برای حضور رقبای آنها در قدرت فراهم می‌شود.

توجه به این نقش و رسیدن به جایگاه تعیین‌کنندگی و راس امور بودن مجلس لازم است. منتخبان جدید و همچنین نیروهای انقلابی و مخاطبان این نشریه با

چالش‌ها و اولویت‌های مهم یازدهمین مجلس شورای اسلامی آشنا شوند و همچنین مقابله با چالش‌ها و مسائل مجلس و تحقق اولویت‌ها را از نمایندگان خانه ملت مطالبه کنند.

چالش‌های مجلس یازدهم

مهمترین چالش‌هایی که مجلس یازدهم با آنها دست و پنجه نرم خواهد کرد و بدون شک بر میزان کارآمدی آن نیز اثر می‌گذارد، عبارت‌اند از:

۱- چالشی که اصلاح‌طلبان با راهبردهای چهارگانه دنبال می‌کنند:

۱-۱- بی‌خاصیت جلوه دادن مجلس: اولین و مهمترین راهبرد آنها که از چند ماه پیش شروع کرده‌اند و آن را ادامه هم خواهند داد این است که مجلس را در انظار عمومی به عنوان یک مجموعه بی‌خاصیت جلوه بدهند. پرچمدار این قصه، افرادی هستند که هستند که با رد صلاحیت‌شان، جنبه انتقامی هم به خود گرفته‌اند. نکته مهم و چالشی قضیه این است که آنها تلاش می‌کنند با آدرس غلط دادن کدهای این بی‌خاصیتی را بر بستر رهبری سوار کنند؛ لذا این جمله که؛ رهبری جلوی مصوبات را برای تصویب می‌گیرد، در سخنان آنها زیاد شنیده می‌شود.

۱-۲- بالا بردن توقعات از مجلس: زمینه این راهبرد را هم می‌توان در برخی منتخبان پیدا کرد. برخی از این منتخبین هستند که خیلی ملاحظات را رعایت نمی‌کنند؛

همین طور حمله به این و آن می‌کنند؛ سوار بر موج نارضایتی مردم از دولت می‌شوند و چه می‌کنیم و چه می‌شود راه می‌اندازند و... چنین افرادی در فضای مجازی توقعات اجتماعی از مجلس را به حدی بالا می‌برند که عملاً امکان تحقق آن وجود ندارد.

۳-۱- مجلس هراسی: به این ترتیب که مجلس یازدهم را در مقابل منافع مردم جلوه می‌دهند. به عنوان مثال، واقعیت آن است که (به‌رغم غلط بودن راهبرد و تاکتیک) اصلاح‌طلبان در گره زدن حل مشکلات اقتصادی به مسائل سیاست خارجی اکنون با توجه به شعارها و ذائقه‌های سیاسی برخی منتخبین مجلس، در سیاست خارجی می‌گویند که این مجلس، به اسم انقلابی‌گری، مانع تعامل سازنده ما با دنیا می‌شود و اجازه نمی‌دهد که مشکلات اقتصادی مردم حل شود. همین راهبرد را در زمان انعقاد برجام و بعد از آن هم عملیاتی کردند.

۴-۱- تأکید بر جنگ قدرت در آستانه تشکیل مجلس: جنگ قدرت بالاخره طبیعی است و آدم دوست دارد در قدرت بهتر دیده شود، اما اولاً برای افرادی که پرچم دین را دارند، جنگ بر سر قدرت نکوهیده است و ثانیاً جامعه مذهبی که به اینها رأی داده‌اند، وقتی ببینند بر سر تقسیم غنائم به جان هم افتاده‌اند، طبیعتاً دچار دلزدگی می‌شوند. چون یک ویژگی جریان انقلابی این است که صرف جریان بودن، باعث نمی‌شود که هیچ چیز دیگر را نبیند.

2- توقع بالا از مجلس (چالش انتظارات از مجلس): نسبت به کارهایی که باید انجام شود، توقع از این مجلس بسیار بالاست. شاید در طول انقلاب، هیچ موقع به این اندازه از یک مجلس توقعات بالا نرفته باشد. دلیل عمده نیز حاکمیت فضای یأس نسبت به دولت است. چه از جایگاه رئیس جمهور و چه در سایر جهات همه دنبال این هستند که شاید مجلس کاری بکند. حالا واقعاً مجلس چکار می تواند بکند؟ در این خصوص، باید بین دو بخش تفکیک قائل بود؛ مجلس و یک سال و نیم آینده و مجلس و دو و نیم سال بعد به جهت تغییر دولت.

یک تفکیک هم بستگی دارد به شرایط کشور و درآمدها و مسائل اقتصادی. دولت می خواست با سوخت و بنزین درآمد داشته باشد، اما در اثر کرونا، نفت هم قیمتش افت پیدا کرد و تمام معادلات ورودی خزانه قرمز است. در این میان، تمام چشم‌ها به بانک مرکزی است و اوراقی که می فروشد و صد هزار میلیارد منابع مورد نیاز را همه از بانک مرکزی انتظار دارند که یا باید پول چاپ کنیم و تورم داشته باشیم یا باید اوراق بفروشیم. امسال روی ارز بیشتر از هشت میلیارد دلار نمی توان حساب کرد، در صورتی که سال قبل فقط وزارت صمت ۱۲ میلیارد دلار ارز گرفته بود.

با این وجود، مجلس می خواهد برای سفره مردم چه بکند؟، اگر مجلس هوشمند باشد و این ملاحظه را در نظر بگیرد، باید در یک سال و نیم اول به سمت تولید

منابع برود. منابع درآمدی هم متعدد است و اقتصاددانان مجلس باید آنها را فعال کنند مانند گرفتن مالیات از خانه‌های خالی، گرفتن مالیات از واردات سیگار و... .

3- شعارزدگی: معضل شعارزدگی همواره نگران‌کننده است و در مقطع انتخابات نگران‌کننده‌تر. در واقع، این سلبی‌گرایی مفرط مفید به حال کشور نیست. در این میان، هنر نیروهای انقلابی باید این باشد که این منازعاتی که وجود دارد و چه بسا بخشی از آنها هم طبیعی باشد، به رسانه کشیده نشود و اختلافات در بین نیروهای انقلابی حل و فصل شود.

4- رابطه‌ی مجلس با دولت: این که رابطه مجلس آینده با دولت دوازدهم چگونه خواهد بود، سوال مطرح این روزهاست. اما آنچه برای مجلس انقلابی به لحاظ ملاحظه مصالح و منافع کلان نظام و مردم مهم است، این است که بتواند با دولت تعامل کند. اگر مجلس نتواند با دولت تعامل کند، نقطه ضعف مجلس خواهد بود و مجلس با هوشمندی این موضوع را باید اصلاح کند. در واقع، در ذهنیت مردم باید کلیدواژه تعامل مجلس با دولت جا بیفتد. در این زمینه به نظر می‌رسد که هوشمندی مضاعفی باید وجود داشته باشد.

5- غلبه سیاسی بودن ترکیب مجلس: یکی از مشکلات اساسی ما در جامعه، مسائل اقتصادی است ولی اکثریت نمایندگان مجلس یازدهم عمدتاً نیروهای جوانی هستند که، از وجهه سیاسی برخوردارند یعنی تبحر آن‌ها، بحث‌های سیاسی

است. نیروهای غیر جوان راه یافته به مجلس هم از این تفکر برخوردار هستند نکته‌ای که از گذشته وجود دارد این است که افرادی که به مجلس راه پیدا می‌کنند باید خودشان را نشان دهند. اگر در مسائل فکری نتوانند خودشان را نشان دهند به طرف مسائل سیاسی سطحی که جزء تنش چیزی را به بار نخواهد آورد، روی می‌آورند.

اولویت های مجلس یازدهم

با توجه به شرایط کشور، مهمترین اولویت‌های مجلس یازدهم نیز به شرح زیر است:^۱

۱- اصلاح مجلس: یکی از مهم‌ترین نکات در اولویت‌بندی کارهای مجلس یازدهم اصلاح خود مجلس است. مجلس به‌عنوان قوه قانون‌گذار و ناظر بر تمام امور کشور، با اختیارات گسترده قانونی و مصونیت نمایندگان می‌تواند خدای ناکرده محملی برای انجام فسادهای قانونی باشد؛ از قوانین فسادزا تا سوءاستفاده از ابزارهای نظارتی و بده بستان‌های پشت پرده! بنابراین، به نظر می‌رسد با همین احساس اصلاح مجلس به مثابه یک «پیشا اولویت» مورد توجه نمایندگان منتخب یازدهمین دوره مجلس قرار گرفت و آنها جلسات کاری زیادی پیش از ورود به بحث اولویت‌های کاری مجلس برای بهبود اوضاع کشور داشتند و این کار را با رویکرد اصلاح خود مجلس آغاز کردند که نقطه امیدوار کننده‌ای بود. اگر نمایندگان بتوانند با اتکا بر اختیارات گسترده قانونی، در مجلس به جنگ فساد و

ناکارآمدی در سطح کشور بروند و بخش فسادزده ساختارهای مدیریت کشور را با اقدامی انقلابی جراحی نمایند، گام مهمی در برآوردن انتظار و در راستای اعتمادزایی انجام داده‌اند.

در همین راستا باید از اصلاح فراکسیون‌های مجلس سخن گفت. فراکسیون موقعی معنای سازنده و شأنیت مناسب پیدا می‌کند که از عقبه حزبی برخوردار باشد؛ یعنی احزاب بعد از موفقیت چه از نظر اکثریت و اقلیت باید بر اساس تفکرات و اندیشه‌های خودشان، فراکسیون در مجلس پدید آورند. فراکسیون‌های موجود در مجلس باید مربوط به فلان حزب و جریان باشد، ولی از آنجایی که در کشور، هنوز حزب به معنای واقعی نداریم، فراکسیون‌های ما تبدیل به گروه‌هایی با قواعد قبیله‌گری شده‌اند، یعنی گرایش فکری ندارند. وقتی فراکسیون توسط حزب پشتیبانی شود از گرایش فکری، برنامه‌ای و تولید فکر برخوردار خواهد بود؛ اما اگر عقبه لازم نداشته باشد، روی به گرایش‌های سیاسی خواهد آورد.

۲- **تنقیح قوانین:** یکی از مشکلات نظام قانونگذاری در کشور ما، عدم تنقیح قوانین است. سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری که از جانب رهبر معظم انقلاب ابلاغ شده است، می‌تواند نقش بسزایی در منقح شدن قوانین کشور داشته باشد. در هر صورت یکی از مطالبات آینده و برای عبور از مشکلات تنقیح قوانین از مجلس آتی باشد.

۳- **توجه به جهش تولید:** افزایش و جهش تولید را به‌عنوان یک مطالبه از مجلس آتی باید مطرح کرد نه به‌صورت شعاری. اگر در ارتباط با مجلس یازدهم طرح‌ها

و موضوعات مبرم جامعه را استخراج و تبدیل به مطالبه اجتماعی کنیم، قطعاً بعضی از جریان‌های انحرافی قادر نخواهند بود مسائل انحرافی را اصلی کنند. در این راستا، مجلس یازدهم باید بر روی مسائلی چون بهبود شاخص‌های سهولت فضای کسب و کار، مبارزه با قاچاق، واردات بی‌رویه، توسعه صادرات غیرنفتی، اقتصادمحور کردن سیاست خارجی و... به منظور تسهیل جهش تولید، تمرکز جدی و با برنامه داشته باشد.

۴- **نیروی انسانی:** متأسفانه در خصوص نیروی انسانی وضعیت ناگواری داریم. دشمن بسیاری از نیروهای توانمند کشور را ترور کرده است. یا بعضی از افراد انقلابی هم از سوی جریان‌های سیاسی موضع‌دار با انقلاب و نظام ترور شخصیتی شده‌اند و واقعیت امر این است که به لحاظ نیروی انسانی افرادی که بتوانند سطح کارآمدی نظام را ارتقاء دهند، شاید به تعداد انگشتان یک دست هم نمی‌رسند. چند نفر را می‌توان در کشور نام برد که فارغ از گرایش‌های سیاسی، از شرایط توانمندی برخوردارند و جامعه آن‌ها را قبول دارد و می‌توانند در شرایط سخت کارهای مهمی را پیش ببرند؟ در زمینه‌ی تخریب افراد توانمند هم متأسفانه گویی اراده‌ای وجود دارد که باید هوشمندان را برخورد کرد.

متأسفانه برخی مسئولین و چهره‌های جریانی چالش‌های جدی موجود در جامعه را متوجه نمی‌شوند. وقتی قشر قابل توجهی از مردم به کارآمدی نظام بدبین شده و فکر می‌کنند اراده‌ی برای تغییر شرایط وجود ندارد، کارآمدی نظام زیر سؤال می‌رود..

تقسیم‌بندی که درون مجلس یازدهم وجود دارد با زیرکی اصلاح‌طلبان همراه بود. آن‌ها نام‌های خود را در فراکسیون نگذاشتند و به نام مستقلین وارد شدند. این تدبیر بسیار مهمی است. اگر آن‌ها بتوانند به جامعه‌القاء کنند کسانی که به مجلس راه یافتند نمی‌توانند مسائل جامعه را حل کنند تصویر منفی از مجلس آتی نزد مردم باقی می‌ماند. اگر جریان حاکم بر مجلس تخریب شود و این ادعا در بین جامعه به وجود آید که مستقلین می‌توانند ریزش‌ها را جمع کنند این موضوع را می‌توان یک تدبیر به حساب آورد.

۵- مدیریت دولت: یکی دیگر از بحث‌های مهم، مدیریت دولت است. بعضی از جریان‌های پر مسئله می‌خواهند این موضوع را حاد کنند و از این طریق نظام را دچار چالش جدی سازند. متأسفانه خیلی از افراد حزب الهی، منویات ولایی دارند ولی در عمل چنین نیست. به هر نحوی می‌خواهند منیت و ضدیت خود را با دولت نشان دهند. به‌عنوان مثال در مورد ویروس کرونا ادعا شده، دولت خوب کار نکرده است، در صورتی که همگی می‌دانیم کارنامه دولت در مقابله با کرونا انصافاً قابل دفاع است.

۶- جوان‌گرایی: جوان‌گرایی یکی از موضوعات بسیار پیچیده است. در زمینه جوان‌گرایی ساختار ایجاد نکرده‌ایم. سیر مطالعاتی را طی نکردیم. جوان‌گرایی زمانی نتیجه خوبی را عاید خواهد کرد که ساختار خوبی داشته باشد. آن چیزی که موجب سیر می‌شود، قاعده‌مندی و نظام‌مندی است. متأسفانه فاقد این قاعده هستیم. متأسفانه در ارتباط با جوان‌گرایی مقداری فضای تنش آلود و بی

قاعده‌مندی حاکم است که باید حل شود. وقتی جوان را وارد میدان می‌شود باید در کنار نیروهای مسن قرار گیرد تا از اندوخته‌های آن‌ها تجربه کسب کند.

نتیجه گیری

با وجود مشارکت پائین مردمی در انتخابات مجلس یازدهم شورای اسلامی، که اولین انتخابات در جمهوری اسلامی است که با حد نصاب زیر ۵۰ درصد انجام شد و نیاز جدی به آسیب‌شناسی دارد، اما مهمترین نقطه قوت آن پیروزی قاطع نیروهای انقلابی با تابلو و برند انقلاب اسلامی است که موضوع بسیار مهم و راهبردی می‌باشد. این که با این حجم عظیم از عملیات روانی و تبلیغی دشمنان و بدخواهان بیرونی و ایادی داخلی ضد انقلاب نسبت به تصویرسازی وارونه و ناکارآمد از انقلاب اسلامی در دهه پنجم آن، گفتمان انقلاب و اعتماد به نظام جمهوری اسلامی همچنان مورد توجه و انتخاب مردم قرار می‌گیرد، دستاورد کم‌نظیری است که باید مورد توجه و تبیین ویژه قرار گیرد.